

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ПРОТОКОЛ № 2

Засідання робочої (проектною) групи в рамках «Проектування та оновлення освітніх програм» зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія»
від 02.03.2023 р.

ПРИСУТНІ: *робоча (проектна) група спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія»* – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри біотехнології та фітофармакології Кравченко Н.В.(гарант програми). Члени проектної групи: доктор сільськогосподарських наук, професор, професор кафедри біотехнології та фітофармакології Подгаєцький А.А, кандидат сільськогосподарських наук, Коваленко В.М. – к.с.-г.н., доцент кафедри біотехнології та фітофармакології; Дубовик В.І. к.с.г.н. доцент кафедри біотехнології та фітофармакології; Бутенко Є.Ю. доктор PhD, старший викладач кафедри; Масік К.А. – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

стейкхолдери від академічної спільноти – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захисту рослин Осьмачко О. М., доктор PhD, старший викладач кафедри Гнітецький М.О., завідувач навчальної лабораторії біотехнологічних досліджень Кришталь В.І.

доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри агротехнологій та ґрунтознавства Троценко В. І., доктор сільськогосподарських наук, професор, кафедри агротехнологій та ґрунтознавства Міщенко Ю.Г., доктор біологічних наук, професор, завідувачка кафедри екології та ботаніки Скляр В. Г.

стейкхолдери від здобувачів першого рівня вищої освіти – Моїсеєнко К., Разінькіна Є, Зеленська В, Швець Є., Масік К.А, Приходько М.А., Любиченко В.О., Варава П.В., Вишняков Є.А., Грицина А.В., Калач А.В., Калінський

В.Р., Коноваленко В.В., Лупійко М.М., Нечай К.С., Сизоненко Р.А., Щербаченко І.О., Чирва О.С.

стейкхолдери від роботодавців – Завідувач лабораторії біотехнології Інституту картоплярства НААН України, к.с.-г. н., с. н. с. Тетяна Олійник, Тетяна Івченко - доктор сільськогосподарських наук, професор, зав. лабораторією генетики, генетичних ресурсів та біотехнології Інституту овочівництва НААН, д. с.- г. н. доцент кафедри лісового господарства Білоцерківського національного аграрного університету В'ячеслав Мацкевич, Анатолій Бикін – Генеральний директор ТОВ «ЛТД біотех», Олександр Ассорі – директор Сумської біофабрики

стейкхолдери від адміністрації СНАУ – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан факультету агротехнологій та природокористування Бакуменко О. М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з навчальної роботи факультету агротехнологій та природокористування Крючко Л.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з наукової роботи і з організації та проходження навчально-виробничих практик факультету агротехнологій та природокористування Масик І.М., кандидат економічних наук, доцент В.п. завідувачка відділу якості освіти ліцензування та акредитації СНАУ Рибіна О.І.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Вступне слово декана факультету агротехнологій та природокористування БАКУМЕНКО О.М.
2. Про організацію освітнього процесу в університеті (заступник декана з навчальної роботи факультету агротехнологій та природокористування КРЮЧКО Л.В.)
3. Системний підхід при підготовці фахівця першого рівня вищої освіти зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» (КРАВЧЕНКО Н.В.)
4. Обговорення за круглим столом з присутніми стейкхолдерами вимог

виробництва до моделі фахівця зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія»

5. Прийняття рішень щодо формування моделі фахівця, освітніх програм та нового навчального плану зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія»

6. **ВИСТУПИЛИ:** Рибіна О.І. Крючко Л.В., Кравченко Н.В., Масік К.А.

7. **БРАЛИ УЧАТЬ:** Кришталь В.І., Мацкевич В.В., Олійник Т.М., Івченко Т.В., Приходько М.В.

Рибіна О.І. виступила щодо прийняття нового Закону про вищу освіту України, згідно якого вищі навчальні заклади мають самостійно розробляти модель фахівця та розробляти навчальні плани на основі освітньо-професійних та освітньо-наукових програм зі спеціальності з урахуванням потреб і вимог стейкхолдерів.

Крючко Л.В. довела до присутніх, що створені наказом ректора робочі групи з кожної спеціальності у продовж 2 місяців відпрацювали своє бачення моделі фахівця, структурно-логічної схеми та навчального плану. Крім того, доведено, що розробка нових навчальних планів проводиться з урахуванням чинного законодавства, потреб представників стейкхолдерів.

Кравченко Н.В. ознайомила присутніх з проектом моделі фахівця, структурно-логічною схемою освітніх програм та навчальними планами зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» першого рівня вищої освітньої підготовки.

Далі за планом засідання відбулося активне обговорення всіх питань щодо вимог до моделі майбутніх фахівців зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» першого рівня вищої освітньої підготовки, в якому приймали участь всі присутні на засіданні. Досконало було розглянуто проект освітніх програм спеціальності, навчальні плани та кожна дисципліна в них.

1. **Олійник Т.М.** вказала про необхідність готувати, в першу чергу, фахівців біотехнологів для науково-дослідних інститутів в Сумській області,

та Україні, а не фахівця широкого профілю. Висловила пропозицію про необхідність переглянути проекти освітніх програм та навчальні плани і ввести до циклу дисципліни професійної та практичної підготовки, в яких вивчаються питання бітехнологічних досліджень тощо. Окрім того, було запропоновано звернути увагу студентів на підтримку вітчизняного виробника сільськогосподарських підприємств, яким необхідні біотехнологи.

«Наш інститут готовий брати на практику хороших студентів».

Коваленко В.М. надав інформацію щодо галузей, в яких здатні будуть працювати випускники спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» першого рівня вищої освітньої підготовки. Аналіз працевлаштування та конкурсних вимог на посади свідчить про те що, спеціалісти повинні мати знання вузького профілю, а саме – у сфері біотехнології та біоінженерії. У зв'язку цим дуже збалансовано (основних предметів за вибором – для бакалаврів) виглядає освітня програма та навчальний план і логічна структура підготовки бакалаврів. Необхідно враховувати, що реалізація спеціалізації викликає питання, тому що поглиблення знань зі спеціальності повинно проводитись постійно і має бути логічно побудовано, починаючи від бакалаврського рівня.

Мацкевич В.В. акцентував увагу на тому, що поставлена задача підготувати спеціаліста-універсала зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» першого рівня вищої освітньої підготовки, але він повинен знати багато речей, тепер уже не пов'язаних із сільським господарством. У здобувачів першого рівня вищої освіти, на його думку, необхідно розвивати та підвищувати універсальні навички (*Soft skills*). Донедавна головним критерієм, на який компанії звертали увагу під час пошуку співробітників, була наявність диплома, що свідчив про вузьку професійну спеціалізацію. Усе інше вважалось позитивним, але не обов'язковим доповненням. Сьогодні ситуація кардинально змінилася. Роботодавцям потрібні різнопланові фахівці. Сучасні роботодавці розраховують на те, що кандидат матиме десятки різноманітних умінь. Здатність креативно мислити й управляти часом, навички

комунікації, нетворкінгу, керування проектами, командоутворення, володіння інструментами розробки сайтів, комп'ютерної графіки й відеомонтажу. Без згадки про це сьогодні не обходиться майже жодне оголошення про роботу. Чим вища посада, тим більші вимоги. Тому потрібно вводити до навчальних планів дисципліни або цикли пов'язані з розвитком та підвищенням універсальних навичок (*Soft skills*).

Івченко Т.М. вважає, що для якісної комплектації служб підприємства доцільно було би знати випускникам спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» першого рівня вищої освітньої підготовки висококласних спеціалістів з хімічної галузі, інтегровані системи технологій з урахуванням сьогоденних потреб міжнародного ринку в органічній продукції сільськогосподарських культур. Також, необхідно відмовитися від застарілих методик діагностики та звернути увагу на новітнє обладнання.

Приходько М. Ю. Також висловив побажання, що наразі, коли йде перезавантаження сільського господарства в Україні з'являються іноземні стейкхолдери, які готові інвестувати в сільське господарство України, доцільним було б у період навчання додати часів на практичну підготовку, але не в аудиторії, а на виробництві, в іншому випадку, для спеціаліста складуться несприятливі умови на початку кар'єри.

Разінькіна Є. В. висловила свої побажання, з погляду на досвід у поєднанні навчання та працевлаштування за фахом у компанії ФГ Беррі Фарм Юкрейн, щодо посилення аудиторного навантаження з питань технологій сільськогосподарських культур та підтримала думку Приходька М.Ю. щодо збільшення періоду практики на підприємствах у період вегетації сільськогосподарських культур.

Грицина А.А. підтримала складений проект освітніх програм та навчальні плани, відзначивши їх збалансованість.

Коноваленко В.В. вважає, що фахівець із біотехнологій повинен бути універсальним, широкопрофільним, здатним організувати і виконувати задачі у різних сферах, на підприємствах, діагностика рослинної продукції,

виявлення карантинних об'єктів або щось інше.

Масик І. М. зауважив, що необхідно посилити контроль за проходженням практики і прийомом її результатів. У студентів іноді відсутнє розуміння щодо того, куди вони прийдуть працювати і чим там будуть займатись, необхідно побачити у потенційних фахівців біоінженерії бажання працювати і розвиватись після знайомства з конкретним виробництвом.

Однак, є такі пропозиції.

1. Хотів звернути увагу на те, що поряд з класичними дисциплінами студенти повинні знати про програмні продукти, якими користуються у всьому світі при розробках, і які значно економлять час і ресурси.
2. До дисциплін фахового спрямування пропонується додати, складання схем з інтегрованої біотехнології культур з урахуванням новітніх методів інженерії живого тощо.
3. Пропонується додати до дисциплін фахового спрямування оглядове ознайомлення з технічними прийомами біотехнологій. Також, бажано впроваджувати новітні програми для діагностики та мікроклонального розмноження сільськогосподарських культур, прогнозу поширення хвороб тощо.
4. Організувати стажування викладачів на виробництві.
5. Варто було би більше підкріплювати теоретичні знання практичними навичками та вміннями.
6. Доцільно збільшити кількість спеціалізованих лабораторій шляхом використання виробничої бази партнерів (відповідно до укладених угод).

Готовий допомогти в будь-якому питанні, яке в моїх силах..

Калінський В.Р. висловив зауваження і побажання, які ґрунтуються також на результатах обговорення зі здобувачами, а саме:

1. Оновлювати програмування, зараз застосовуються в навчанні застарілі програми.
2. Забагато заплановано часів на такі дисципліни як «Історія України та Філософія», «Фізичне виховання».

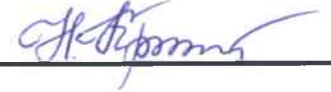
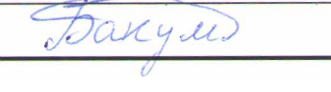
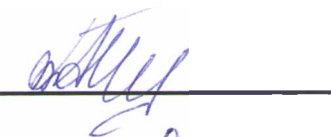

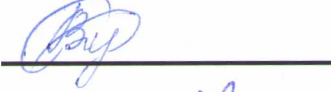

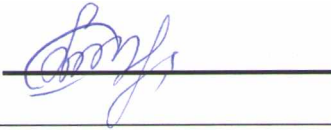

3. Бажано залучати до навчального процесу більше спеціалістів з виробництва.
4. Вивчати досвід передових світових і вітчизняних компаній, використовувати в навчальному процесі й рекламувати застосовуючи їх.
5. Переглянути перелік і зміст завдань для самостійної роботи студентів з тим, щоб студенти реально встигали їх виконувати.
6. У тематичних кабінетах бракує наочності.
7. Розширити кількість вибіркових навчальних дисциплін, запропонувавши здобувачам перелік анотацій нових навчальних дисциплін.

Кравченко Н.В. зосередила увагу на тому, що в основі розроблених матеріалів щодо моделі спеціаліста викладена стратегія, тактика і практика підготовки конкурентоспроможного фахівця із біотехнології та біоінженерії рівня першої бакалаврської вищої освіти, прохання до всіх присутніх – допомогти оформити та удосконалити цей основоположний документ. Освітньо-професійна та освітньо-наукова програми, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін (силабуси) залежить від викладача, а стейкхолдери повинні внести корективи з їх удосконалення, кінцевим результатом чого буде підготовка висококваліфікованого фахівця.

ВИРІШИЛИ:

1. Врахувати пропозиції та побажання висвітлені стейкхолдерами під час засідання робочої (проектною) групи в рамках «Проектування та оновлення освітніх програм» зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» першого рівня вищої освітньої підготовки.
2. Представникам стейкхолдерів надати свої пропозиції до робочих навчальних програм (силабусів) дисциплін навчального плану першого рівня вищої освіти щодо необхідних знань та умінь майбутніх фахівців зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія».
3. Продовжити практику таких засідань у подальшому та вносити корективи до розробленої моделі фахівця та освітніх програм, навчальних

За дорученням учасників засідання резолюцію підписали:

д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри біотехнології та фітофармакології (гарант програми)		Наталія КРАВЧЕНКО
к.с.-г.н., доцент кафедри захисту рослин		Ольга БАКУМЕНКО
д.с.-г.н., професор, кафедри біотехнології та фітофармакології		Анатолій ПОДГАСЦЬКИЙ
к.с.-г.н., доцент кафедри біотехнології та фітофармакології		Владислав КОВАЛЕНКО
к.с.-г.н., доцент кафедри біотехнології та фітофармакології		Володимир ДУБОВИК
к.с.-г.н., доцент кафедри біотехнології та фітофармакології		Людмила КРЮЧКО
доктор PhD, старший викладач кафедри		Євгенія БУТЕНКО
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія		Крістіна МАСІК

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

В.п. завідувачки відділу якості освіти, ліцензування та акредитації

Ігор КОВАЛЕНКО

Олена РИБІНА